

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

"TABOR" izhaja vsak dan, razen
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 18—, za ino-
semstvo D 28—, dostavljen na dom
D 19—, za izkazuje D 18—
inacratu po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Postnina plačana v gotovini

Cena današnje številke 1 Din

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, dno. Tele-
fon št. 24. — Št. poslovalnice
način št. 11387.

Na naročila brez denarja se ne
odziva. — Repokladi se ne vračajo.

Naslov:

Maribor, torek 24. junija 1924.

Leto: V. — Številka: 142.

Tit. Knjižnica liceja
Ljubljana

Občinske volitve v Sloveniji.

KONČNI REZULTATI VOLITEV V VRANSKEM OKRAJU.

Vransko, Prekopa, Braslovče: občine
z odločno napredno večino.

Gomilsko: strankarsko neopredeljeno,
a večina napredna.

Grajska vas: strankarsko neoprede-
ljena napredna večina.

Sv. Juri ob Taboru, Polzela, Marija
Reka: klerikalna večina.

Sv. Jeronim: ni volil, ker ni bila vlo-
žena nobena lista.

VOLITVE V ŠMARSKEM OKRAJU.

V trgu Šmarju, kakor smo že zadnjič
poročali, je velika napredna večina.

V okolici Šmarje so naprednjaki izbo-
jevali lepo manjšino (5 mandatov proti
20 klerikalnim!), kar je razveseljivo vo-
čigled dejstvu, da je ta občina od nekaj
klerikalna Jeriha.

V Sladki gori ste nastopili kakor zad-
njič dve listi brez strankarske opredelit-
ve: spodnji in gornji del občine. Obe listi
ste bili vloženi pod firmo SLS. Ena lista
je dobila 56 (11), druga 30 glasov (6 man-
datov).

Ponikva: občina je bila tudi dozdaj v
klerikalnih rokah. SLS je dobila 131, na-
predna lista 68 glasov (16 : 9).

Svetozar Pribičević v Šumadiji.

Velika shoda v Šabcu in Popincih, doslej Davidovičevi domeni. — Navdušeno
sprejet govor Pribičević.

BEOGRAD, 23. junija. V Šabcu se je
včeraj dopoldne vršilo veliko zborova-
nje samostojnih demokratov, na kate-
rem sta govorila minister prosvete Sve-
tozar Pribičević in državni podtaj-
nik Večeslav Wilder. V svojem govoru
je Pribičević najprej pozdravil Šabac
kot mučenški kraj, ki je mnogo pretr-
pel za narodno in državno edinstvo. V
nadaljnjem razmišljanju razvoja poli-
tičnih dogodkov je naglasil, da obstojata
danes v našem političnem življenju dve
skupini: državotvorna in separatistična.
Tako v Beogradu, kakor gotovih delih
srbske javnosti pogreša točne opredelit-
ve za eno ali drugo teh skupin in se sa-
mo čudi, da se najdejo v Srbiji ljudje,
ki se celo zagovarjajo in podpirajo na-
pade na državotvorno fronto. Obsojal je
postopanje Radića, ki je odpotoval v
Moskvo, da prepriča bratski ruski narod
o pravičnosti aneksije Bosne in Herce-
govine, ki jo je hrvatsko-srbska koalici-
ja v madžarskem parlamentu na svo-
moč pobijala (Medklič: Dol Radić! Sa-
mo naj pride v Šabac!) Minister Pribiče-
vić je še posebej naglasil, da je vsak
sporazum med obema nasprotnima sku-
pinama nemogoč in da se bliža odločilni
boj, ki bo odločal o nadaljnji usodi na-
rodnega in državnega edinstva. Ahilovo
peto naše notranje politike tvori zavest,
ki prevladuje po vsej državi, da vlada
med demokrati in radikali toliko nas-
protij, in da se medsebojno pobijajo,
in da bi se združili z vsakomer, samo da
bi drug drugega uničili. Pribičević je

Šilivnica: je ostala trdno v naprednih
rokah. Naprednjaki so dobili 96 (11), kle-
rikalci 51 glasov (6 mandatov).

Žusem: lista dozdnega župana g.
Gajška je dobila 121 glasov (12 m.), SKS
49 (5).

Zibika: je bila dozdaj v rokah SKS, ki
so to občino sramotno zaigrali. Za hr-
tom naših pristašev so postavili svojo li-
sto, ki je grdo pogorela s 13 glasovi in
3 mandati proti klerikalcem, ki so dobili
37 glasov (6 m.). Tako se povsod ma-
šuje SKS-arska trmoglavost.

Roginska Gorca, Sv. Vid: SLS-liste
brez volitev.

Sv. Štefan: kompromisna lista, ki so
jo klerikalci zahrbtno vložili kot SLS-li-
sto. Pri volitvi župana se bo videlo, kdo
ima večino. Naše informacije se glase,
da je na listi 7 klerikalcev in 10 na-
prednjakov.

Nezbiše, Tinsko, Sv. Ema: kompro-
misne liste brez strankarske opredelitve.

Sv. Peter na M. selu: kompromisna
lista z veliko napredno večino.

Lemberg: izključno napredna lista.

Naprednjaki imajo torej v šmarskem
okraju 4 občine trdno v rokah, klerikalci
6, v ostalih občinah pa se ne more go-
voriti o kakih strankarski opredelitvi in
bode šele volitev županov pokazala pra-
vo sliko.

Svetozar Pribičević v Šumadiji.

Velika shoda v Šabcu in Popincih, doslej Davidovičevi domeni. — Navdušeno
sprejet govor Pribičević.

prešel na to na znani Pašičev govor v
Bjelici, kjer je Pašič baže izjavil, da se
mora to državo, kakor se jo je s krvjo
ujediniilo, tudi s krvjo braniti. O tem
krožijo najrazličnejše izkrivljene vesti.
Smisel teh besed, če jih je sploh izrekel,
je in ostane, da s to državo, ki je ustvar-
jena na gorah kosti in potokih krvi, ne
smemo dopuščati krvavih kupčij, tem-
več jo v slučaju potrebe braniti z lastno
krvjo in imetjem. Potrebna nam je moč-
na vlada, ki bo vsikdar in proti vsako-
mur imela pred očmi obrambo naše
skupne države. Govornik je nato kritizi-
ral politiko separatističnega bloka in
izjavil, da zemljoradniki nimajo trdnega
programa. Kar se tiče narodnih manjšin
jim ne pripada nikako posebno in izjem-
no stališče in se tudi ne morejo postav-
ljati v isto vrsto z večino onega naroda,
ki je to nacionalno državo ustvaril. Niti
Wilson, niti Clemenceau nista mislila na
tako vzporedbo, ker bi sicer ne bila us-
tvarila klavzule o narodnih manjšinah.
Vsaka vladna politika, ki se opira na
Nemce in Turke proti lastnemu narodu,
je vredna najostrejših obsodb. Vsa na-
stala vprašanja zamorejo rešiti samo ro-
ve volitve. Politika samostojnih demo-
kratov je v vsakem oziru skrajno miro-
ljubna, seveda ne v smislu separatistič-
nih stremeljenj. Z opisom nevarnosti tak-
e (separatistične) politike je končal
svoj, navdušeno sprejet govor. Popoldne
se je vršilo enako leno uspešno zborova-
nje v Popincih.

Mal zastoj v notranji politiki.

Ministrske konference. — Glasovi o novih volitvah. — Kdaj pojde Pašič na
Bled? — Povratek finančnega ministra. — Seja zemljoradnikov.

BEOGRAD, 23. junija. V političnem
življenju je opažati nekaj zastoj. Za pri-
hodnje dni ni napovedana nobena večja
strankarska konferenca ali akcija. V
vladnem predsedstvu se je vršila danes
dopoldne ministrska konferenca, katere
pa so se udeležili samo radikalni ministri
in je bila bolj strankarskega značaja. —
Razpravljali so zopet o rekonstrukciji

vlade, ki pa bo bržkone imela le manjši
obseg, kakor se je prvotno domnevalo.
O demisiji ministra za agrarno reformo
ni več govora, dasi se je to še nedavno
izrecno naglašalo. Po vsem tem izgleda,
da se bodo pač izvedle izpremembe, ko-
likor se tiče posameznih resorov, vendar
pa ne bodo vstopile v vlado nikake nove
osebnosti.

BEOGRAD, 23. junija. Včerašnja se-
ja ministrskega sveta je bila predvsem
posvečena vprašanju nadaljne vladne
taktike. Minister notranjih zadev, ki bi bil
imel v soboto odpotovati na Bled, je po-
ročal o položaju v državi na podlagi spre-
jetih poročil. Tudi pri tej priliki je mini-
strski svet prišel ponovno do prepriča-
nja, da je edini izhod iz sedanjega polo-
žaja v razpisu novih volitev.

BEOGRAD, 23. junija. Ministrski pred-
sednik Pašič je danes nameraval odpoto-
vati na Bled v svrhu poročanja kralju.
Potovanje pa je bilo odgodeno in se dan-
es še ne ve, kdaj se bo vršilo. Računa
se, da bo odpotoval na Bled še le kon-
cem tega tedna. V poučenih radikalnih
krogih se zatrjuje, da bo ostal g. Pašič
na Beldu kraj 15 dni, da zamore kralju
podrobno obrazložiti politični položaj,
nakar bo zahteval razpust narodne skup-
ščine in volilni mandat za narodni blok.
Volitve bi se razpisale meseca julija in bi
se vršile 15. oktobra.

BEOGRAD, 23. junija. Danes dopol-
dne je ministrski predsednik Pašič v svo-
jem kabinetu dalje časa konferiral z mi-
nistrom Srbskim, Simonovičem in Trif-
kovičem.

BEOGRAD, 23. junija. Finančni mini-
ster dr. Stojadinović se je danes vrnil s
svojo ženo s potovanja na Dunaj in v Bu-
dimpešto, kjer je sklepal o znani anglo-
škem posojilu za monopolno upravo.

BEOGRAD, 23. jun. Klub zemljoradni-
ških poslancev je imel včeraj konferenco
članov, ki so v Beogradu razpravljali
se je o novi taktiki stranke napram vla-
di. O podrobnostih in smernicah taktike
možne strankini poslanci.

Odmevi umora Matteotija.

Cenzura za inozemstvo ukinjena. — Hiti-
na preiskava pri velikem mojstru škot-
skih framazonov.

RIM, 22. junija. Glasom poročil iz Ba-
sela je italijanski poslanik v Bernu o-
pozoril švicarsko zvezno vlado na izpade
proti Italiji o priliki nekega socialistič-
nega shoda, katerega so se udeležili tudi
zvezni svetniki. Predsednik Motja je na
to odvrnil, da zamore po švicarskih za-
konih uvesti zoper krivce postopanje
še le tedaj, če uvažena inozemska vlada
stavi tozadevno pismeni kazenski pred-
log.

RIM, 23. junija. Minister notranjih
zadev je sporazumno z Mussolinijem o
današnjim dnem ukinil cenzuro časopi-
snih brzojavk za inozemstvo.

RIM, 23. junija. Tukajšnji listi poro-
čajo, da je bila izvršena hitna preiskava
pri velikem mojstru škotske lože, Paler-
miju in pri obeh njegovih sinovih. Opo-
ziционални tisk namreč zatrjuje, da so
bili vsi trije v stalnem stiku z Rossijem.

RIM, 23. junija. Listi poročajo, da je
Macdonald izjavil v razgovoru z itali-
janskim poslanikom, ki je protestiral zo-
per znani protest angleško delavske
stranke radi umora poslanca Matteotija,
da stranka s tem ni nameravala napada-
ti italijanske vlade, temveč je obsodila
samo one ekstremiste, ki jih je in jih
mora italijanska vlada sama obsojati.

BORZA.

CURH, 23. junija. Predborza. Pariz
30.65, Beograd 6.70, London 24.43, Praga
16.65, Italija 24.40, Newyork 563.50, Dunaj
0.007940, Sofija 4.10, Bukarešta 247.50.

ZAGREB, 23. junija. Sklepni tečaj.
Pariz 465—470, Švica 1510—1520, Lon-
don 368.50—371.50, Dunaj 0.1195—0.1215,
Praga 252.10—255.10, Italija 367.65 do
370.65, Newyork 84.75—85.75, Budim-
pešta 0.1050—0.1250.

V luči številke.

Maribor, 23. junija.

Pri občinskih volitvah v občinah sre-
za ljubljanskega okoliša so dobili kleri-
kalci 4613 glasov, naprednjaki (JDS in
SKS) 3182, socialisti in komunisti 1524
glasov. Pri skupščinskih volitvah l. 1923
so dobili klerikalci na istih voliščih 6177
glasov (so torej padli a 1584 glasov), do-
čim so napredni glasovi narasli za 1474
glasov. Ljubljanska okolica je bila do-
slej klerikalna urdnjava. Tokrat je bilo
oddanih 5100 protiklerikalnih glasov. —
Klerikalci pa so v beograjske liste vti-
hotapili vest o »sijajni« zmagi.

Pri občinskih volitvah v celjskem sod-
nem okraju je v več ko polovici občin
napredna večina, zlasti v trgih Zalec in
Sv. Juri ob J. železnici ter v občinah
Frankolovo, Dramlje, Novacerkev, St.
Pavel in Peharje. Mesto Celje, ki bo od-
ločno protiklerikalno volilo, šele volit-
ve središča okraja so v naprednih rokah.

V vranskem okraju so od 9 občin do-
bili klerikalci večino samo v treh ob-
činah.

V šmarskem okraju je protiklerikal-
no volilo predvsem središče okraja
Šmarje samo. Pozitivnih podatkov o o-
stalih občinah v trenutku, ko to pišemo,
še nimamo, gotovo je pa eno, da so kle-
rikalci tudi v tem okraju napram lan-
skim skupščinskim volitvam znatno na-
zadovoli.

V soboto 21. tm. je volil laški okraj.
Laško samo, središče sreza, so naskočili
združeni nemškutarji in radikali ter
klerikalci. Nasok je bil sijajno odbit.
Demokratska lista dozdnega župana
dr. Roša je dobila 131 glasov, nemškar-
tarsko-radikalna lista 17 glasov, kleri-
kalna 39 glasov. Demokrati imajo 10
mandatov, radikalo-nemškutarji 4, kle-
rikalci 3. Demokrati so od lanskih volit-
ev napredovali za 48 glasov, klerikalci
nazadovoli za 16. Tudi v veliki kmečki
občini Jurkloster, ki so jo pri zadnjih
volitvah klerikalci celo brez boja dobili,
so tokrat sijajno — pogoreli. Naprednja-
ci (JDS in SKS) so dobili 117 glasov (18
mandatov), klerikalci 49 glasov (7 man-
datov). Klerikalci so padli v tej občini
od lanskih volitev za 170 glasov.

V Kranju, metropoli Gorenjske, se je
proti demokratom zaklelo vse, kar leze
na gre. Mesec in mesec se je v ra-
dikalnih, narodnosocialnih, SKS-arskih
in klerikalnih listih vršila najostudnej-
ša gonja. In v soboto so dobili demo-
krati 376 glasov (16 mandatov), združeni
NRS + SKS 112 glasov (5 man-
datov), klerikalci 90 glasov (4 mandate).
Demokrati so narasli za 61 glasov, kleri-
kalci padli za 7 glasov.

Tako izgledajo klerikalne »zmage« v
luči resnice. Statistični podatkov ne
morejo klerikalni listi utajiti in številke
govore jasno in razločno.

Ako bodo klerikalci tako »sijajno«
zmagali še dne 30. avgusta, ko se vrše
volitvi po večini ostalih okrajev mari-
borske oblasti, no, potem pa adijo ti-
grovska politika!

Politične vesti.

* Radič kot gost boljševikov v Moskvu se očividno prav dobro počuti. Piše v svojem listu, ki pa je bil zaplenjen, da so ga Čičerin in drugi boljševiški generali lepo sprejeli, mu dali na razpolago krasna stanovanja, mu priredili na čast banket in se sporazumeli z njim v tej smeri, da postane Radič eksponent boljševikov v Jugoslaviji. Na razpolago mu da do ogromna denarna sredstva v svrhu agitacije.

* Incident z Bolgarsko, izzvan radi napada na stanovanje našega vojaškega atašeeja v Sofiji je mirno poravnano. Dr. Ninčič je izjavil, da so bila poročila pretirana. Dogodek ni bil tak, da bi zahteval kakše posebne mere.

* Vlada na Poljskem. Zunanji minister grof Zamojski je podal ostavko. Tudi v delavskem ministristvu je kriza.

* Sestanek Macdonald-Herriot se je vršil v soboto zvečer v Chequerou na Angleškem, kamor je zvečer prispel Herriot. Razgovorjal sta nad dve uri o porubskem vprašanju. Macdonald je obrazložil angleško stališče, ki gre za takojšnjo izvedbo Darvesovega poročila po ratifikaciji zavezniskih min. predsednikov, za ukinjenjem francosko-belgijskega gospodarskega režima v zapadni Nemčiji in omejitev še preostale vojaške zasedbe, ter za rešitev vprašanja varnosti in vstopa Nemčije v Zvezo narodov. Do konkretnih sklepov nista na tej konferenci dospela.

Dnevna kronika.

UKINJENJE KRIVICNE TAKSE ZA VINOTOČE.

Uspeh dr. Žerjave.

Kakor znano, si je finančna uprava v napadni razlagi tozadevnih predpisov lastila pravico in zahtevala od vinotočev poleg enkratne pritojbe po 200 D še tudi takso za poklicno točenje po tar. post. 63. To je seveda bila krivica in demokratska stranka je po min. n. r. g. dr. Žerjavi storila primerne korake, da se ta praksa ukine. Sedaj je izdana naredba, da se taksa za osebno koncesijo sme od lastnika vinotoča zahtevati samo, ako točenje traja dalje ko tri mesece. To je predvsem na korist malim vinogradnikom, ki so bili naravno najhujše prizadeti.

— Izpremembe v državni službi. Dr. Pavel Voušek je imenovan za začasnega sekundarja v splošni bolnici v Mariboru; Ivan Bovha, pisarniški oficijant okr. sodišča v Marenbergu pa je trajno upokojen.

— Takse za sprejemne izpite na učiteljskih. Ministrstvo prosvete je odredilo, da se plačujejo za sprejemne izpite na učiteljska, ki jih morajo polagati tisti učenci, ki niso dovršili 4. razreda splošne srednje šole ali meščanske šole, izpitno pristojbino v skupnem znesku 431 D.

— Prva seja novega komiteta Južne železnice se je vršila dne 21. tm. v Beogradu pod predsedstvom podpredsednika Državnega sveta dr. Tugomira Alajpovića. Seje so se udeležili vsi trije člani iz Slovenije: gg. dr. Žerjav, Ivan Bonač in Ivan Mohorič. Sprejet je bil predlog dr. Žerjave, da se odobri izplačilo predpisa bivšim južnim železničarjem od 1. januarja do 30. aprila tl., od 1. maja dalje pa se imajo likvidirati razlike med starimi plačili in novimi prejemki po novem zakonu. Sprejet je bil tudi predlog g. Bonača glede dograditve palače »Ljubljanski dom« v Ljubljani. Za poročevalca komiteta Južne železnice je bil izvoljen tajnik trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, g. Ivan Mohorič.

— »Cillier Zeitung« je v par štev. pokusila rabo nemških krajevnih imen, dani to zakon izrečno prepoveduje. Misli na to je poskusimo, pri mladenosti oblasti organov morda gre. In šlo je. Poskus je uspel, in v zadnji številki čitamo že kar po vrsti samonemška krajevna imena: Olli, Laibach, Pettan, Marburg, Windischgraz, Gonohitz, Drachenburg, Oberburg, Rann, Lichtenwald, Abstell itd. Bravo, celjska cenzura!

— Naše zastopstvo na interparlamentarni konferenci v Bruslju. V nedeljo je odpotovala naša delegacija na interparlamentarno konferenco v Bruslju. Ker je opozicija odbila ponudbo vlade, da pošlje v delegacijo svoje zastopnike, so zastopane samo radikalna in demokratska stranka. Imenoma radikalcev je odpoto-

val dr. Kojič, za samostojne demokrate dr. Boškovič, vlado pa zastopata gg. dr. Stambuk in Aleksič.

— »Hajljanje v Rogatcu«. Z ozirom na notico v »Taboru« v št. 128 od 5. jun. tl. smo naprošeni objaviti, da je preglednik fin. kontrole g. Peter Herndl v Rogatcu pri koncertu dne 30. maja v hotelu Sporn v Rogatcu vršil samo svojo službo, ker mora biti pri vsaki prireditvi navzoč vsaj en organ finančne kontrole radi kontroliranja vstopnic. Prireditve se ni udeležil kot privatnik in svojevoljno. Nadaljevanja pri Holmannu se ni udeležil in torej tudi ni podaljševal erkavanja nemčurstva.

— Vlom. Dne 16. tm. so neznani zlikovci vlomili v hišo posestnika Jerebiča na Boču pri Selnici. Odnegli so 3 bankovce po 100 D, nekaj po 10 D, par kosov oblike in nekaj klobas. Skupna škoda znaša 500 D.

— Stanje bolnikov v naših bolnicah. Po izkazu inspektorata ministrstva za narodno zdravje o stanju bolnikov sta bili dne 7. junija v bolnicah pod državno upravo v Sloveniji 1702 osebi.

— Odhod Stritarjeve vdove v Avstrijo. Gospa Terezija Stritar, vdova pesnika Josipa Stritarja je dne 20. tm. zapustila Rogaško Slatino ter se vrnila k svoicem v Avstrijo.

— Obsodba Čaruge in pajdašev. V soboto je bila izrečena v Čarugovem procesu obsodba. Kakor se je splošno pričakovalo, je bil Čaruga obsojen na smrt na večalih in sicer brez predloga na pomilostitev. Nadalje so bili obsojeni na smrt njegovi tovariši Pavao Prpič, Nikola Mihaljevič in Ivan Selthofer. Nadaljnji obtoženci so bili obsojeni: Luka Šulentič in Marko Krmpotič na 20 let, Marko Vojanovič na 16 let, Marko Drezgič in Dragutin Kovačević na 10 let, Jure Jurkovič in Nikola Prpič na 5 let in Mile Lončar in Mile Rupčič na 8 mesecev težke ječe. Čaruga je sprejel obsodbo mirno in začel takoj koketirati z ženskim cvetom na galeriji.

— Podpora poplavljenim pokrajinam. Vlada je odobrila za prvo podporo po poplavi prizadetim krajem kredit v znesku 25 milijonov dinarjev. Kredit je namenjen v prvi vrsti vodnim zadržam za izsuševanje močvirja in nasipne naprave. Oškodovancem bo poleg že izdane nakazana še posebna podpora.

— Pred generalno stavko v Italiji. Komunistični poslanci so izdali na maksimaliste in uedinjene socialiste poziv, naj v znak protesta zoper umor socialističnega poslanca Matteottija skupno z njimi proglase za dne 25. tm. generalno stavko. Istega dne se bo vršila komemoracija za Matteottijem, ki jo priredi opozicija.

Dopisi.

Iz Šmarja pri Jelšah. Pretečeno soboto, dne 14. junija zvečer se je vršila v našem trgu redka, a zato tem lepša slavnost. Povodom ustanovitve srezkega poglavarstva, katero je začelo poslovati s 1. junijem tl., so priredili tržani na iniciativo načelnika okraj. zastopa g. Ferlinca na čast srezkemu poglavarju in ostalnemu srezkemu uradništvu pozdravni večer. V prostorni dvorani hotela »Habjan« se je zbralo nad osemdeset udeležencev, ki so zasedli okusno okrašeno omizje, katero so pripravile v ta namen šmarske gospodinje in dame. Kot prvi je pozdravil navzočega g. Ferlinca, kot načelnik okrajnega zastopa, ki si je pri ustanovitvi sreza stekel največje zasluge. Svoj pozdravni govor je nadaljeval v zgodovinskem pomenu ter prav lepo o črtal razvoj našega trga izza časa, ko je bilo Šmarje še mala vas, pa do današnjega dne, ko se trg ponaša celo s sedežem sreza. Omenjal je težkoče glede nastanitve urada in osobja ter bodril uradništvo, naj zaupa trgu in okraju, ki bodeta po mogočnosti storila vse, da dobi poglavarstvo v najkrajšem času lasten dom. Za njim je govoril g. kanonik Bohanec, ki je pozdravil srezko uradništvo v imenu duhovščine. Primerjal je državo in njene urade svetopisemski z velikim vinogradnikom, kateri si je moral postaviti čim več oskrbnikov, da mu je bil vinograd dobro obdelan in mu je obrodil. Za tem je povzel besedo sodni predstojnik g. dr. Šašel. Pozdravil je srezko uradništvo v imenu sodnih oblasti v okraju, zagotavljajoč srezkemu uradu vsestransko pomoč in sodelovanje iz roke v roko. Z navdušenjem je pozdravil velik zgodovinski dogodek, ko nam je usoda naklonila srečo, da pozdravimo v naši sredi slovenske glavarje, med tem ko so svoječasno vodili politično upravo v Slo-

veniji po večini Nemci. Govorila sta nato še podžupan g. Gradt v imenu občine in nadučitelj g. Šumer v imenu šolskega okraja in v imenu učiteljstva. Nazadnje se je g. glavar v imenu srezkega uradništva v prisrčnih besedah zahvalil občinstvu za vsestranske pozdrave ter zagotavljal, da bo deloval z vsemi močmi za dobrobit okraja in naroda, da bo imel vedno pred očmi potrebe ljudstva ter deloval za splošni blagor okraja. Sklenil je svoj zahvalni govor z navdušeno napitnico na Njhu Veličanstvi kralja in kraljice. Po uradni delu se je razvila prav živahna zabava. Zapel je opetovano pevski zbor, ki je žele obilo pohvale. Zlasti pa nas je razveselila zopet naša gđc. Zinka s svojimi solospeli, kajeri so nas naravnost očarali. Zabava se je končala tekom popoldni, nakar so se udeleženci razšli z zavestjo v srcu, da so dali duška vsak po svoje pomembnemu zgodovinskemu dogodku in pa s prijetnim spominom na prelep pozdravni večer.

Celjske vesti.

Iz seje celjskega občinskega sveta. — Kot pobiralec nove cestne naklade se nastavi revident i. ž. Franjo Bučar, kot kopalški mojster v moškem mestnem kopalšču invalid Frane Merkuš. Provi-zoričnim mestnim uslužbencem se zaje-majo v smislu zakona o zavarovanju celokupni prejemki, najmanj 26 tednov in v slučaju nezgode v službi tudi pokoj-nina. Načeloma se sklene, da se nastavl-jajo kot hišniki v mestnih hišah mestni uslužbenci in da imajo tudi do stano-vanj v teh hišah predprieveo mestni na-meščenci. Uporaba glazije se dovoli celj-skemu vojaškemu poveljstvu do 1. nov. Organisi farne cerkve presi za primerno draginjsko doklado za 1. 1924. Tozadevni zakon z dne 7. maja 1874 št. 50 drž. zak. določa, da morajo v slučaju, ako cerkvena občina nima zadosti sredstev, skr-beti za plačo organista člani dotične ob-čine in iste vere. Ker spada k celjski cerkveni občini tudi okoliška občina in del občine Velika Pirešica, se mora gle-de prispevkov doseči najprej sporazumi s temi občinami. Odobri se ponudba mi-nistrstva za kume in rude glede odproda-je bivšega Studentheima za rudarsko šolo. Občinski odbor odkloni upeljavo posebne naklade na prenočnino inozem-cov, kakor je upeljana v Nemčiji, ker bi se s tem pospešile tujskega prometa samo ovirala. Mestna hiša v Matija Gub-čevi ulici se proda najvišjemu ponudai-ku g. Strupiju. Vojaška oblast podira staro vojaško bolnico na Ljubljanski ce-sti, kjer namerava postaviti konjske hleve. Občinski odbor se izreče iz higie-ničnih ozirov proti temu in je priprav-ljen odstopiti vojaškemu erarju, proti najemniku del zemljišča pri Spodnjem Lanovžu. Stavbeni prostori na hribu sv. Jožefa so sedaj strankam na razpolago. Cena za stavbišče se bo določila od slu-čaja do slučaja.

Celjsko mestno gledališče. V torek, dne 17. tm. so gostovali člani ljubljans-ke drame z Molnarjevim »Vragom«. — Gledališče je bilo zelo slabo obiskovano, ker je že konec sezone in ker je občin-stvo to igro že večkrat videlo. V sredo, dne 25. tm. ob 16. uri se vprizori mladins-ka igra »Snegulčica«. Kot zadnja igra v sezoni se pripravlja Celjanom dobro znana narodna igra »Rokovnjači«. Na-stopnja med drugimi tudi nestor celj-skih igralcev gg. Salmič in Rebek sen.

Razpis služb. Pri okrožnem sodišču v Celju se odda mesto višjega letniškega paznika. Mestni magistrat celjski razpi-suje službo mestnega gozdarja. Zahteva se državni izpit za gozdno-tehniško po-možno službo in gozdno varstvo, ter prak-tične sposobljenost v gospodarskih obratih. Prošnje je vložiti do 3. julija t. l.

Nočna lekarniška služba v Celju ima ta teden lekarna »Pri Mariji pomagaj-na Glavnem trgu.

Beograjski tehniki v Celju. Danes, dne 23. tm. pride v Celje večja grupa tehnikov z beograjske univerze, da si o-gleda razne večje tovarne in telnične naprave v mestu in okolici.

Absolventska prireditve v celjskem Narodnem domu. Dijaki dvorazredne tr-govske šole v Celju prireditjo v petek, dne 27. tm. ob 20. uri v veliki dvorani Narodnega doma v Celju svoj poslovljni večer z raznovrstnim programom.

Kultura in umetnost

x Meja. Primili smo broj 11. poljopri-vredno-industrijsko-trgov. lista »Meja« sa slijedećim sadržajem: A. Hribar: Agrarna reforma: Socializam i ruska revolucija. — Stanko Ožlanić: Razmat-ranja o obnovi vinograda: Duljina pru-tića (ključica, reznica). — Stojan Petro-vić: O odabiranju (selekciji) u stočar-stvu. Ilija Bošnjak: Težakča, homija. — Bilješke. — Razne vijesti. — Knjižav-nost. Uredništvo i uprava: Zagreb, Sud-nička ul. 9.

Deca nas vabi.

Ker me vodi pol dnevno po Razlagovi ulici, se ustavljam v senci konstanjev, da poslušam, kako se učenci I. deske šole vsak dan neumorno vadijo v petju, da tem precizneje nastopijo in dosežejo temveč uspeha. Marsikdo bi dejal: »Čemu deco toliko mučiti? Ima to kako korist zanjo?« Kdor posluša z razumeva-njem, mi bo sigurno prihrdil, da so take vaje in produkcije za mladino neprecen-ljive važnosti. Deca se uri v petju, v le-pem petju pod vodstvom muzikalično iz-obraženega in preizkušenega učitelja, sliši ubrano lepo harmonizacijo, vežba solospelve, dyospelve, terecele, gladi, na-stop v pravilnem deklamiranju, pridobi-va točnost in sigurnost v zbornem petju, kar vse ni igrača in vedo to najbolje oni odrasli, ki so sodelovali v tem smislu že pri raznih glasbenih društvih na odrih in drugod. To je ena dobra stran, ki za-deva muzikalno naobrazbo dece. Druga stran je jedro programa, dotična vsebi-na spevoigre. »Pepelka«, otrok trpljenja in bolesti, toži za zlato mamno, jo išče v mislih in dejanjih, v duši in srcu ji od-meva vedno sladka beseda »mamica«, ki je žive več ni in ki jo tako neizmerno po-greša. Ljubezen materina se v sladkih akordih izliva v srca ne samo otrok pev-cov, temveč v srca vseh, ki jo slišijo sa-mo tu mimogrede in ki jo bodo slišali na večer prireditve. S to materino ljube-znijo je tesno združena ljubezen do pti-čice, naših tovarišic, do živali, sploh do vsega, kar živi in klije v naravi, ker krasota narave tolaži trpeče človeško sr-čce in se najbolj zaveda te tolažbe človek takrat, kadar čuti, da dika stvarstva — tvoj človek — nima zate dobrote, ne to-lažilne, bodrilne, krepiljoče besede. Ka-ki občutki bodo obhajali vso ono po-kvarjeno mladino, ki nima usmiljenja do nežnih krilatev, jim razdira gnezda in jih muči? Kako bo vplival nanje zbor ptičic, sladkonežni zbor, ki tolaži obupa-no Pepelko in ji v najčlovevnejšem polo-žaju stavi na razpolago vse svoje droh-ne sile in jo reši, ne samo reši, temveč celo dvigne, povisa — povelja! Ptičica na grobu matere, ko posreduje med jo-kajočo in obupano hčerko in je drobi v sirotno srce najlepše besede mrtve ma-mice, materinega duha onstran groba? Koga vse to ne gane? Vsakega odraslega tembolj pa nežno deco in če je še tako pokvarjena! Lepa, harmonizirana pe-sem, beseda, povest! — kako dolgo od-meva v majnem sreu in kljuje in pre-kljuje nabirajočo se skorjo trdote in brezčutja. Vroča kri objame vso to še vedno dovtetno notranjost in otrok za-zre svetle žarke solca, ljubezni, dobrote. Starši, ne zamudite popeljati svoje dece k tej prireditvi, ne zamudite i sami tega lepega večera, kojemu bo sledila sladka noč, ki jih imamo že itak malo. Večer mladinsko-umetniškega užitka vam bo dolgo tolažba v trdih dneh grenke vsak-danjosti, ki pozna tako malo ljubezai, tako malo dobrote. Starši, pridite v sre-do 25. tm. zvečer v Narodno gledališče. Na vseh straneh danes razdirajo, le de-ca edina je se, ki nas lahko združi. Iz ljubezni materine in iz sre nedolžne de-ce vre ljubezen do narave, do rodne zemlje, do domovine, očelnjave. Materi-no srce in srce otroka pripese srečo za posameznika in za narod.

Podpirajte ohupane slepe in darujte „Podpornemu društvu slepih“.

Mariborske vesti.

Maribor, 23. junija 1924.

m Glasbena produkcija gojenk zavoda »Vesna« se vrši v sredo 25. tm. ob 20. uri zvečer v dvorani zavoda.

m Ljubljanski »Urugajci« v Mariboru. Ljubljanski igralci-nogometaši so pijani zmage nad svojimi tovariši iz opere napovedali tekmo mariborskim igralcem. Tekma se vrši dne 29. tm. na mariborskem športnem igrišču v prid Borštnik-Verovškovega spomeniku. Mariborski igralci nastopijo v sledeči postavi: Štagliar — Skrivanič, Grom — Kokot, Tovorinik, Urvalek — Kovič, Skrbinsk, Haraštovič, Bachmann, Koščina.

m Trgovine na Vidov dan zaprte. Trgovski gremij v Mariboru opozarja vse okoličane na to, da morajo biti na Vidov dan t. j. 28. junija vsled ministrske odredbe vse trgovine celi dan zaprte. — Ker pade letos ta državni praznik ravno na soboto, ko je v Mariboru tržni dan, naj se blagovolijo vsi oni, ki nameravajo kaj kupovati, napotiti vsaj en dan prej v mesto, da bi ne bili v soboto pred zaprtimi trgovinami neprijetno presečeni.

m Državno žensko učiteljsko v Mariboru je dobilo v zadnji inštanci pravdo zaradi šolskih prostorov, ki so mu jih kratili klerikalci. S tem je končana mučna zadeva, ki so jo uprizorili klerikalci samo zato, da rešijo sebi samostansko učiteljsko, ki mora po ustavi izginiti. Kakor čujemo, se že letos ukinejo vsi prvi letniki samostanskih učiteljskih in bodo morale delati gojenke ostalih razredov kot privatistke semestralne izpite na državnem zavodu.

m »Slovenec« v odgovor. »Slovenec« oziroma najnovejšemu informatorju (založnost mimolostil) njegovega poročevalca »zmaga« na občnem zboru Slov. obrt. društva še vedno ne da miru. V nedeljskem »Slovencu« je napisal dolgozvozn klobaso zavijani in laži, kakoršna pristojajo edino le škofovemu listu. Ne bomo odgovarjali na bedastoče, ki jih je nakopil v tem članku. Dokaz, kako pošteno laž je zopet zlezel znani informativ na občnem zboru nenavzočega »Slovenčevega« poročevalca, naj služi dejstvo, da v dvorani 121 oseb pri pogrnjenih mizah niti prostora ne bi imelo. Pri štetju navzočih pri otvoritvi občnega zbora je bilo naštetih vsega 82 oseb, med temi 7 nečlanov. Pri glasovanju pri volitvah je bilo oddanih samo 65 glasov, ker je med tem že nekaj članov zapustilo dvorano. Kje je vzletel informativ ostalih 56 »članov«, pa res ne vemo. Menda si jih je šel izposoditi v Kano Galilejo, kjer so znali iz vode napraviti vino. Kako resno so vzeli podpisatelji svoj podpis na znani od 105 »članov« podpisanih spomenici, se je videlo že iz tega, da je bil za 7. uro objavljeni občni zbor sklepčen komaj ob tri četrti na 9. uro. V ostalem vedo vsi, ki so bil navzoči na občnem zboru, kdo je stvarneje in objektivneje poročal, »Tabor« ali »Slovenec«. Sicer pa bi gg. popravkarji iz odbora v lastnem interesu storili dobro, ako bi se s svojimi popravki obrnili na pravi naslov.

m Nesreča s kolesom. Dne 21. tm. je trčil ključavničar Ivan P. na kralja Petra trga v kolo Vladimirja Skraberja. Oboje koles se je pri tem pokvarilo in tudi kolesarja sta zadobila manjše poškodbe.

m Splašen konj. Krajne Ivan, voznik pri Kifmanu, je dne 21. tm. vozil po Aleksandrovi cesti do poslopja Zadrugne gospodarske banke voz gramoza. Nenadoma pa se je konj odtrgal od voza in zdril nazaj po Aleksandrovi in Moljski cesti, kjer ga je ustavil mesar Leben. Med dirjo se je konj zaletel v ročni voziček postrežnika Kuharja na Aleksandrovi cesti in ga polomil. Druge neizogibe ni bilo.

m Lep ptiček se je ujel. Dne 12. maja tl. se je predstavil pri mariborski vojni komandi mladenič pod imenom Bernard Gustav in izjavil, da je dezeriral od mornarice, kjer je baje služil kot delničavničar in monter. Predan je bil policiji in je pri zaslišanju povedal, da se zove Presl Franc in da je doma iz Celja. Pri povedoval je, da je potoval po Italiji pod imenom Anunziatto Alfonso in izvršil več vlomov. Bil pa je tudi na Madžarskem, odkoder je prišel pod imenom Seri Belfy na Dunaj. Na Dunaju je vlomil v Landerbanko in odnesel precej

denarja. Sedaj je tukajšnja policija po tom daktiloskopiji in fotografij doznala za njegovo identiteto. Imenuje se Ferdinand Wurzen, po poklicu je pomožni delavec, pristojen v Reichenau. Zasleduje jo ga že dolgo časa oblasti v Dunajskem Novem mestu. Mürzzuschlagu in Leobnem radi tatvin, one v Knittelfeldu pa radi poverbe 500.000 avstrijskih K. Povsod je na glas kot nepoboljšljiv tat in delomuržnež. Policija ga bo izročila oblastem v Celoveu, kjer je bilslednji aretiran, pa je ušel in pobegnil v Jugo, slavišo.

m Za »Jugoslovansko Malico« je pisarniški ravnatelj Josip Krašovec nabral na vslopnih k obravnavam 11. rednega poročnega zasedanja na tuk. okrožnem sodišču znesek 415,25 Din. para.

m Mesno kopališče. Občinstvo se opozarja, da ostane kopališče na Vidov dan v soboto dne 29. junija zaprto, vsled tega bo parna kopelj tekoči teden v torek in četrtek za moške, v sredo in petek pa za ženske.

m Tužji v Mariboru. Včeraj je bilo v tukajšnjih hotelih in prenočiščih na novo prijavljenih skupno 41 tužcev in sicer: Meran 13, Privat hotel 4, Zamorec 12, Črni orol 5, Saunig 3, Pri grozdu 2, Pri jellenu 1, gostilna Dabringer 1.

m Jazz Band — originalna ameriška godba in petje; izvaja družba zamorcev »Wellmont« od 1. junija v klub baru. Poleg tega plesne zvezde Clare Burghard, Ice Teje in Mari Clar. 771

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Ponedeljek, 23. junija. Zaprto.
Torek, 24. junija. Zaprto.
Sreda, 25. junija. »Pepelka«. Vprizoriška ljudska šola.
Četrtek, 26. junija. Ob 20. (8.) »Cavalleria rusticana« Ab. A. Ob 2½ (pol 10.) »Cavalleria rusticana« Ab. B.
V četrtek, 26. junija dokrat »Cavalleria rusticana« in sicer ob 20. (8.) uri za ab. A. ob 21.30 (10.) za ab. B.

Sokolstvo.

Okrožni zlet mariborskega sokolskega okrožja na Pragerskem.

Okrožni zlet mariborskega sokolskega okrožja, ki se je vršil v nedeljo, dne 22. tm. na Pragerskem, je bil prava manifestacija sokolske ideje. Od blizu in daleč so pohiteli Sokoli in Sokolice, da posetijo delavne in poživljene brate in sestre pragerskega odseka. Že v dopoldanskih urah se je zbralo lepo število sokolstva, s popoldanskimi vlaki pa so dospeli dolge vrste članov, članice in naraščaja iz Maribora, St. Lenarta, Ruš, Celja, Ptujja in drugod. Iz Slovenske Bistrice je dospelo več vozov naraščaja in dece.

Ob pol 3. uri popoldne se je razvila izpred kolodvora imponantna povorka z godbo »Drave« na čelu. Sledilo je kolo jahačev, nato pa dolge vrste dece, naraščaja in članstva v krojih, poleg velike množice drugega sokolstva naklonjenega občinstva. Naravnost očarujoč je bil pogled na pestro povorko, čile postavile in v lahni vetrič plapolajoče prapore. Pred vzhodom na telovadišče in s trobojnicami in zelenjem okrašen veselični prostor je pozdravil zunanje goste starosta pragerskega Sokola br. Sila, za kar se mu je zahvalil br. Julce Novak. Na primerno urejenem dvorišču gostilne Leskovar se je nato ob 4. uri vršil javni nastop, ki je pokazal, s kako resnostjo goji Sokol telesno vzgojo. Nastop dece je bil tako ljubeč, da je marsikomu od ginjenosti porosilo oko. Prav tako lep je bil nastop moškega in ženskega naraščaja in članstva s prostimi, skupinskimi vajami in na orodju Strokovno oceno prepuščamo poklicanin; naj zadostuje, če omenimo, da se je vse divilo preciznemu nastopu in skladnemu izvajanju težkih in kompliciranih vaj. Občinstvo tudi ni štedilo s priznanjem in vsaki točki je sledil viharjen aplavz.

Po končan telovadbi se je razvila na veseličnem prostoru ob neumornem sviranju »Drave« prosta zabava. Vsi smo se počutili kot člani ene, velike in mo-

gočne sokolske družine. Bog vremena je bil Sokolom izredno naklonjen. Ves dan je zadrževal grozečo nevlhto in nas ščitil pred žgočimi solnčnimi žarki, tako, da se ni mogel nikdo pritoževati nad vročino. Bil je dan užitka in nepriljene zabave, ki nam bo vsem ostal v trajnem spominu. Pragerskemu Sokolu pa, ki je s svojim tihim, in skromnim, a vztrajnim in poživljajim delom v največji meri pripomogel do te lepe prireditve, kličemo: Naprej po tej poti do končne zmage sokolskih idej!

PROSLAVA 20-LETNICE ŽALSKEGA SOKOLA.

se je vršila obenem z izletom Savinskega sokolskega okrožja v nedeljo 22. tm. Prireditelj je krasno uspela. Videli smo zopet zbrano napredno Savinsko dolino. Imponantna je bila popoldanska povorka po žalskem trgu. Sokolstvo je pozdravil in čestital žalskemu Sokolu k 20-letnici trški župan g. Vinko Vabič. Za pozdrav in čestitke mu je izrekel zahvalo starosta žalskega Sokola br. Vizovišek.

Povorka je krenila na telovadišče, kjer je bila javna telovadba. Zlasti navdušeno odobravanje je sledilo vezbam ženskega in moškega naraščaja tr slikovitim plesnim vajam po napevu »Po jezuru«.

Po telovadbi je imel slavnostni nagovor br. dr. Bergman, ki je opisal zgodovino razvoja žalskega Sokola. Zatem so izrekli čestitke razni delegati, med drugimi za mariborsko sokolsko župo br. dr. Lipold, za celjsko br. dr. Serbec, za soštanjsko okrožje br. Kurnik, in prvi načelnik žalskega Sokola br. Perger. Velike ovacije so se prirejale glavni opori žalskega Sokola br. Vilku Kukecu.

Po oficijelnem delu se je razvila nepriljena sokolska zabava.

JDS.

Sestanek v Zg. Poljskavi. V nedeljo, dne 22. tm. se je vršil na Zg. Poljskavi dobro obiskan sestanek naprednih kmetov iz tamonje okolice. V imenu oblastnega načelstva JDS se je udeležil sestanka g. Ozim, ki je na kratko orisal politični položaj in poročal o gospodarskih prilikah v naši državi, nakar se je vršila razprava o lokalnih gospodarskih razmerah, zlasti o nesreči, ki je zadela prebivalce po toči.

V Libellah se je vršil dne 22. tm. od demokratske stranke sklicani sestanek kmetovalcev, ki so bili po toči dne 2. tm. težko prizadeti. Prišlo jih je od 63 oškodovancev nad 30. Obl. tajnik JDS g. Spindler je pojasnil navzočim najpoprej škodo, ki izvira iz tega, da še ne posluje oblastna skupščina, ki bi imela nalogo izvesti državni zakon o zavarovanju proti toči in upeljati oblastne zavarovalnice. Pojasnil je možnosti pomoči, ki jo lahko da država prizadetim. Odgovarjal je tudi na razna stavična vprašanja v splošno zadovoljnost. Najtežji slučaj poškodbe so bili popisani. Skrbelo se bo predvsem za dobavo semenja. Kmetje so izrekli željo in prošnjo po večkratnih takšnih sestankih.

Iz Zveze kulturnih društev.

Pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu je priredila Zveza kulturnih društev minolo nedeljo lepo uspelo predavanje g. učitelja Malenška o osvobodilnih bojih slovenskih kmetov. Da ni bilo v sosednji far »žegnaja«, bi bila udeležba še lepša. Navzoči so izrekli iskreno željo, naj bi se takšna predavanja večkrat vršila. Istočasno je prisel na vrh Sv. Duha lep zbor Glasb. Matice pod vodstvom predsednika Arnuša in je razveseljeval naše mejaše z ubranimi pesmimi. Takih izletov na mejo treba več in večkrat.

Turistika in sport.

: Trgovski ŠKI : SK Svoboda I 6:1 (2:0). V nedeljo dne 22. tm. sta se sestala gorenja dva športna kluba k prijateljski tekmi, pri kateri je Trgovski športni klub zmagal in sicer 6:1. Sodnik g. Nemec prav dober.

: Savica-Komarča pod Triglavom. Več let sem se šele razne pritožbe nad zamenjanim mostom preko Savice in opasnim potom čez Komarčo, kar vse je lansko deževje še poslabšalo. Praykar

pa smo prešli razveseljeno poročilo od SPD, da so sedaj ti kraji temeljito popravljeni, tako da more tudi nežni spol in deca hoditi po njih brez vsake nevarnosti. — Preko Savice je sedaj postavljen soliden nov 25 m dolg in širok most iz delelih smrek. Tudi čez Komarčo je sedaj pot popolnoma varna. Posekalo se je 17 smrek in iz teh napravilo solidne, sigurne čvrste pritrjene stopnice in drže, tako da je sedaj ta zgor. del Komarče najmanj za 10 let dobro zasiguran. Tudi ves ostali pot čez Komarčo je očiščen od kamenja, proda, peska t. dr. navlake. Ako pristavimo, da se je delo vršilo po navodilih in pod stalnim nadzorom našega neumornega in priznanega starega turistovskega praktika gosp. Knapelca bo menda s tem vsakemu in vsem dovolj jasno: da sta sedaj obadva veleznimiva pota tako k izviru Savice kakor tudi pot od Koče pri Triglavskih jezerih čez Komarčo navzdol na Bohinjsko jezero oziroma v obratni smeri od Hotela Zlatogorja navzgor v red, tako kakor to mora biti.

Primorske vesti.

Smrtna koša. V Nabrežini je preteklo soboto nenadoma umrl obče spoštovani občinski tajnik Peric Andrej. Pokojnik je služboval tu čez 20 let in je do nadaljnjega opravljal tajniško službo tudi v Devinu in Slivnem. N. v m. p!

Po toči. Gospodarski obstanek goriškega kmeta je vsled ostre gospodarske krize resno ogrožen. Letos pa se je zgodilo, da je našemu kmetu uničeno zadnje upanje — ves letošnji pridelek in v mnogih krajih tudi vinski pridelek prihodnjega leta. Škoda gre v milijone. Te dni je poslanec Besednjak interveniral za državno podporo na goriški podprefekturi in na videmski prefekturi, ki sedaj zbirata od županstev podatke o obsegu škode. Videmska prefektura je zaprosila pri finančnem ministru, da naj obseg škode ugotovijo izvedenci. Od toče so najhujše prizadeti Sempas, Ozeljan, Osek, Črniče, zt. Peter, Prvačina, Dornberg, Rihemberg, velik del Krasa in Brd ter kanalski in tolminski okraj. Samo iz te na državna podpora bi mogla zopet dvigniti uničeno gospodarstvo goriškega kmeta.

Odmevi krvavega volilnega shoda v Ajdovščini. Z vso znano se nadaljuje preiskava radi krvavega volilnega shoda v Ajdovščini, katerega žrtev je postal Anton Stancer, goriški narodni mučenik. Preiskovalni sodnik De Gironcoli je te dni odredil aretacijo glavnega huijskega Antona Bressan, ki je uradnik na deželnem hipotečnem zavodu v Gorici.

Poročno zasedanje v Gorici. Po preteku enega leta se dne 1. julija prične v Gorici izredno poročno zasedanje.

Poslano.*

Vsej javnosti v vednost!

S tobožnim napadom Orjunašev na pisarno »Slovenskega obrtnega društva« se z gotove strani spravlja v zvezo tudi moje gostilno »Kosovo«, čes, da je tam zatočišče Orjuna in nekaj brlog napadalec. Izjavljam tem potom javno, da so vse te vesti neresnične in plod osebnega sovraštva napram meni. Gostilna je bila, je in ostane vedno nepristranska in vsakomur dostopna in mi je vsak gost enako ljub in dobrodošel.

Ze dalje časa opažam to gonjo, zlasti s strani tajnika »Slov. obrt. društva« g. Kende, menda v zahvalo za to, da sem odstopila društvu lepe prostore za pisarno proti smešno nizki najemni mesečno 50 Din. Mesto, da bi me društvo podpiralo, kakor je bilo dogovorjeno, me s takimi neresničnimi vestmi uničuje. Kako častno je to postopanje proti ženski, ki je sama z otroci in nima nikogar, ki bi jo ščitil, o tem naj si javnost sama ustvari sodbo. Razširjevalce neresničnih vesti bom pozvala pred sodišče, slavnemu občinstvu pa se priporočam za mnogobrojni obisk ter zagotavljam, da si bom prizadevala, da vsakomur kar najbolj ustrezem.

FRANJA JEZ.

Ilastnica gostilne »Kosovo«
Maribor, Grajski trg 1.

*) Za vsebino uredništvo ne prevzame odgovornosti.

Iz prirode.

Kako se reke čistijo.

Znano je, da reke, ki so bile z raznimi odpadki iz tovarov, mestnih klavnic itd. onesnažene, postanejo po razmeroma kratkem toku čiste kot so bile poprej. — Ta pojav je znan kot samočiščenje rek in je v ozki zvezi z biologijo rek in vodo sploh. Debelejše plasti, ki kalijo vodo, se usedejo na dno, kjer preži na nje vrsta lačnih goltancev; razni črvi, polži in ličinke žive od takih odpadkov in je gotovo uvažajo v krogotok življenja. — Mnogo nesnažnih snovi pa predelujejo tudi razne rastline: bakterije, gobe, mahovi. Če preiskujemo z mikroskopom rečni tok, vidimo, da se posamezne vrste rastlin pojavljajo v izvestnem redu: ko ena opravi svoje, pridejo na vrsto drugi. V najbolj nesnažni vodi se najprej pojavijo bakterije in nekatere vrste mahov; šele ko je voda do neke mere očiščena, pridejo na vrsto druge rastline, ki nadaljujejo čiščenje. Čim bolj je taka nesnažna voda napojena z rastlinami, tem hitreje napreduje nje čiščenje. Ni tedaj dobro, če dno potoka, ki odvaža odpadke iz tovarne, trebimo, ter tako uničujemo rastline, ki izdatno čistijo vodo. —

Lahko pa se seveda zgodi, da je nesnažne toliko, da nastane gnoloba, vled katere se razvijajo smrdljivi plini. Gnoloba utegne biti tako močna, da izpuhti iz vode kisik in da ribe poginjajo. Zanimivo je, da poginjajo navadno po noči. V noči se namreč pri skromnem številu rastlin, ki še žive v takih vodah, prekine asimilacija, pri asimilaciji čez dan pa se izločuje kisik. Mnoge tovarne pa baš po noči izpuščajo v vodo odpadke, kakor da bi po dnevu ne bilo mogoče. Regulacija tok in potokov ni baš ugodna samočiščenju rek. V reguliranih tokih ne najdemo rastline toliko ugodnih pogojev za razmnožitev, vled tega odpade važni činitelj pri samočiščenju rek. V celoti je samočiščenje zelo važen pojav; brez njega bi bile naše reke, ki jih tovarne vedno bolj obkrožajo z nesnažjo, že zdavnaj smrdljivi in strupeni toki, v katerih bi poginilo vse, kar je živega.

Umetno barvanje dreves.

V Nemčiji so začeli lanskega leta s poskusi umetnega barvanja živih dreves s pomočjo anilinskih barv. Poizkusi so se posrečili in je ne samo steblo, ampak tudi listje dobilo zaželjeno barvo, ne da bi bilo opaziti kakršnekoli škodljive posledice. V Dresdenu se je z državno podporo osnovala družba, ki ima nadaljevati poizkuse umetnega barvanja dreves. Pričakovati je, da bo to povzročilo preobrat v trgovini s tujnimi lepoticnimi drevesi. Pravijo, da lahko vsako naše drevo, če z barvo »koregiramo« prirodo, uspešno tekmuje z inozemskimi drevesi. Vsakemu drevesu je mogoče dati poljubno barvo in sicer tako, da se barva v času vzrastanja na spodnjem delu debela vbrizgava pod skorjo in sicer od šest dni do tri tedne, kakršno je pač drevo. Bar-

vilo pronikne vse drevesne organe in se združi s plasmatičnim obsegom stanic. — Pri tem dobi drevo tudi večjo trdnost in postane trpežnejše, ker se ga razni črvi ne lotijo tako hitro; z barvanjem je celo mogoče zamoriti izvestne parasite v živem drevesu. Drevo, čigar barva je trajna, se ne izpreminja ne s svetlobo in ne z izparovanjem; tako je mogoče dobiti barvani les in ga uporabljati v industrijske namene.

Gospodarstvo.

DOBAVE.

g Prodaja lesa. Direkcija šum v Sarajevu bo prodala dne 10. julija t. l. približno 25.000 m³ iglastega lesa na panju. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava železne pločevine. Pri ravnanstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 10. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 104.000 kg železne pločevine. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Zagrebški tedenski sejem (18. tm.). Dogon srednji. Povprašanje neobičajno veliko. Občutil se je zelo nepovoljno znižani tečaj dinarja, zaradi česar so tuji navallili na naše blago, kar je imelo za posledico močno povišanje cen železom in mladi živini. Za kg žive teže so bile nastopne cene: voli I. 13,5—15,5, II. 9,5—13, III. 8,5—9,5, junice 14—15,5, teleta I. 15—16,5, II. 13—14,5, svinje, domače, pitane 16,5—20, nepitane 16,5—18, prasci do 1 leta 16,5—18, preko 1 leta 16,5—19, sremške svinje 21,5—22 Din. Krma: detelja 75—125, lucerna 80—130, seno I. 75—100, II. 60—75, otava 80 do 130, slama 60—95 Din. za 100 kg.

g Obrtno-industrijska razstava v Sarajevu. V Sarajevu se vrši od 27. junija do 6. julija 1924. pod pokroviteljstvom Nj. Vel. Kralja Aleksandra obrtno-industrijska razstava, katere namen je, nuditi čim popolnejšo sliko obrtne in industrijske podjetnosti v Bosni in Hercegovini. Razstava bo vsebovala sledeče glavne skupine: Domača industrija, proizvodi obrtništva, vajeniška dela, industrija, izdelki strokovnih institucij, dela umetnikov, slikarjev in rezbarjev. Za posetnike je zagotovljen popust na železniških kraljevine SHS.

g V pomislek. Letošnji Ljubljanski velesejem, ki se vrši od 15. do 25. avgusta je zopet deležen najvišjega odlikovanja pokroviteljstva Njegovega Veličanstva Kralja. Že prilikom lanskega velesejma se je Njegovo Veličanstvo Kralj živo zanimal za priliko naše industrije, obrti in trgovine, se pohvalno izrazil in zagotovil, da nas letos zopet počasti s svojim najvišjim obiskom. Apeliramo na vse razstavljalce, da svoje izložbe čim najlepše uredijo, da se pokaže

najvišjemu razvoju privrede. Lanskoletna vest o visokem pokroviteljstvu je vzradostila vse kroge in bila povod velike udeležbe kupcev in posetnikov iz vseh krajev naše države. Letošnji velesejem obeta biti sijajna narodno-gospodarska manifestacija; zastopana mora biti vsa slovenska industrija, obrt in veletrgovina. Prijatvite se vsi takoj, da vsi polnoštevno manifestiramo za razvoj našega narodnega gospodarstva. Ne pokažimo se tudi nevrednim velikemu zanimanju kupcev-obiskovalcev Srbov Hrvatov za naš velesejem, ki ga posetijo v največjem številu.

Razno.

Težave v ameriških nehotičnikih.

Fikuž Matevž je prišel iz Amerike in pravil: V Newyorku je prav lepo, samo hiše so nekoliko previsoke, najnižja ima po 40 nadstropij. Zdal si pa pomislite, če ima fant punco v kakem 70 nadstropju, koliko lestev mora imeti, da pride do nje. Mene je nekoč povabil znanec na kosilo. Stanoval je v 80. nadstropju. Da ne bi zamudil, sem šel od doma, ker sem stanoval v 60. nadstropju, ob enajstih. Dasi sem hitel, da je vse teklo z mene, vendar sem prišel k znancu na kosilo šele zvečer ob desetih, ko so kosilo že zdavnaj pojedli.

MALA OZNANILA.

Mehanik Ivan Legat
Maribor, Vetrinjska ulica št. 30
tel. int. 434

Priloga svojo specialno delavnico za pisalne, računske, kepirne stroje itd. kot edini ter najpospešnejši zavod. Zalega novih ter rabljenih pisarniških strojev. Samoprodaja najboljšega razmnoževalnega aparata Opalograph ter njegovih originalnih potrebin. Ustanovljeno 1919. 1175

V službo sprejma večja tovarna treznega in zanesljivega električarja, najraje samca, izučena ključavničarja ali mehanika, ki ima oblastno poizkušeno zmožnost nadzorovanja električne naprave visoke napetosti, se razume izvršno na nje vod in napravo razsvetljave, dalje na popravila elektr. motorjev ter na izravitve visokih instalacij. Po preiskavi je služba trajna in plača dobra. Pismenim ponudbam je priložiti prepise pričeval ter natančno navesti dosedanje službovanje. Istotako zahtevke glede plače itd. Ponudbe je vpo- slati pod »Tovarna 888«, Maribor, poštneleže, glavna pošta. 1376 2-1

Učena za špacerijsko stroko sprejme veletrgovina Miloš Oset, Maribor. 1353 3-2

Trgovski pomočnik špacerijske in kolonijalna stroke išče službo. Cenjene ponudbe na upravo »Tabara« pod »Poštnost«. 1372

Dva dljaka se pod zelo ugodnimi pogoji sprejemata na hranjenje v bližini šole, prostorna soba (okna obrnjena proti parku) z električno razsvetljavo. Pošilke pod »Hrana« na upravnistvo »Tabara«. 1379

Pritlična hiša z zelenjavnim vrtom, sadonosnikom z živo ograjo na prodaj. Mejna ulica št. 30, Draksler. 1373

Hiša v sredini mesta Maribor s stanovanjem ugodno na prodaj. Naslov v upravi. 1375 2-1

Kder želi po ceni kupiti kramo, novo kompletne spalno sobo iz hrastovega lesa, naj ne zamudi prilike si je ogledati v Krčevini št. 193, poprej tovarna oja. 1365 2-2

Išče se prazna soba s prostim vhodom. Naslov na upravo lista. 1369 2-2

Zamenja se stanovanje, obstoječe iz sobe in kuhinje, proti enakemu ali pa z 2 sobama. Naslov v upravi. 1377

V noči od 16. na 17. t. m. se je izgubil pes, 6 mesecev star, velike pasme. Komur je kaj o njem znano, se prosa, da sporoči v Grajski kleti. 1340

Elegantna kočija in lovski voz, po ceni na prodaj. Vprašati dopolne Zalekar. Prešernova ulica 19. 1348 3-2

Kupim staro zlato, srebrn denar in dragocene kamenje, M. Ilger, urar. 1284 30-8

V ZEMLJI KRIZANTEM.

Najneobičajnejša za nas Evropejce je gotovo ona dvorska etiketa, ki vlada na Japonskem. Kadar japonski mikado gre ali jaha po ulici, morejo na vseh oknih spustiti zavese, tako da ga nikdo ne bi videl iz okna. Kjer on hodi, mora vsakdo obstati, pešci, jezdec, avtomobili, konji, psi, vse mora ostati mirno kakor kip. — Zabranjeno je dihanje za čas, dokler čar ne pride mimo, lice vsakogar mora ostati svečano in resno, nanjem ne sme biti niti sledu smeha in najmanjšega nasmeška. Zabranjeno je pozdravljati mikada z glavo ali roko, a razžaljenje veličanstva bi bilo, ako bi ga kdo slikal ali s prstom pokazal nanj. Mikada ne sme nikdo gledati raz zvišenega mesta, kakor je galerija, balkon in slično, ampak stalno mora biti na nižjem mestu od mikada. To pa zaradi tega, da bi mogel car vedno gledati iz višine na svoje podanike, ker stroga dvorska etiketa predpisuje, da mora biti mikado vedno na vrhu, a vsi ostali pod njim. Ako konjenik jezdi konja, mora pred mikadom zjahati, da ne bi bil višji od njega. Če se pa nahaja kdo na kakem drevesu, da ne more takoj priti na tla, tedaj mora zamizati in obrniti obraz proti nebu, dokler mikado ni odšel mimo ali dokler se mu ne zdi, da je mikado že mimo.

Sivalni stroj, že rabljen je na prodaj. Naslov pri upravi lista. 1357 2-2

Prevzem pekarni! Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem z današnjim dnevom prevzel pekarno v Smetanovi ulici 51. Svojem cenjenim odjemalcem bom postregel vedno le s svežim, najboljšim kruhom in pecivom ter se priporočam za mnogobrojni obisk. Sprejemam krepkega in zdravega vajenca. Ivan Skel, pekovski mojster, Smetanova ulica št. 51. 1350 3-1

Ugodno kupite

kravate, srajce, klobuke, čepice, robce, nogavice, palice, in parfumirano v modni trgovini

B. Veselnevič & Ko.
Maribor, Gosposka ulica 20

Najlepše novosti — 128

Pristopajte k Jugoslovanski Matici.

Louis Couperus:

Zaljubljeni osel.

Roman.

(5)

»Ko sva došla bližje, se je troje glav ločilo od teles in so naju obkrožile tri strahotne vesče.«

»Varujte se, varujte se, Charmides, pred Tesalijo!« je vzkliknil bolni Aristomenes.

»In so naju posilile,« je vzkliknil Crito, ki je bil dolg in mršav, »v majhnega in debelega.«

»A mene,« je pristavil Chremes, ki je bil majhen in debel, »v dolgega in suhega.«

Nasmijal sem se.

»No, no,« sem dejal. »Sanjala sta, kaj bi drugega. V takšne bajke ne verujem. Prav tako se je Aristomenesu le sanjalo, da je bil izpremenjen v prašiča. Poglejta rajši onele lepoticne plesalke. Tako mi moje boginje, ki nikoli ne bi postala Hekata, temveč bo zmeraj ostala Afrodit, kar pri tej priliki bi se bil zaljubil v vse tri punčice.«

Potis me je rešila, da se je norčavo nasmešnila in dejala:

»V tri alične plesalke.«

Ena izmed plesalk je stopila bližje. Razprostrla je bila majhno preprogo, se smeh-

ljaje vlegla nanjo in ljubko prekrižala roke. Plameni bakelj so trepetali na bakrenem šenariju, ki ji je pokrival čelo in prsi.

»Ta je najlepša,« sem vzkliknil. »Kako lepa, gibčna in polna je!«

Hudo sem se zaljubil v dekle, ki je ležalo pred mano na preprogi. Hotel sem vstati.

Ona se je v tem hipu zvilila kakor obroč. Moški, ki je požiral ogenj, ji je podal lok. Dvignila je eno nogo in prišla lok z nožnimi prsti, dočim je s prsti druge noge postavila puščico. Človek, ki je pogoltnil meč, je držal v zraku jabelko. Dekle, ki je še vedno ležalo potrebuške in prekrižanih rok, zvitó kakor obroč, je v tem hipu spustilo puščico in zadelo jabelko.

Zadonel je gromovit vzklik in ploskanje, a jaz, Charmides, Lysiasov sin iz Epidaurusa, jaz, ki sem potoval z dragulji in vonjavami, sem vrgel na preprogo nekoliko drobiža.

»Ah, Charmides,« je zavpil bolni Aristomenes. »Ne prezrite naših svaril! Pomislite, da sem se tudi jaz, popotnik in pesnik, tako kot vi pogosto zaljubil; tako sem zaljubil Meroe, znamenito hetero v Hypati. Toda ona je služabnica Hekate in po noči leta v zraku zaeno s sencami Medeje in Circe, z obema knežjima večšama, hčerkama Soluca. Ž njima vred zaklinja luno, zvezde in nevihto. Začarala me je, da sem postal prašič in sem ostal v tej podobi dotle, da sem snedel amarilise in se spet prevrgel v človeka. Toda hrom sem ostal za vse življenje. Varujte se Tesalije, Charmides!«

Smejal sem se. Ali sem mu verjel? O tem si sam nisem bil na jasnem. Ker sem pa bil mlad in vročkrven, sem se tako zaljubil v mlado streljalko, da nisem mislil ne na božanske in ne na nebožanske reči. Vstal sem tedaj in stopil k akrobati.

Iz množice so zalajali psi. Gotovo so lajali na medveda.

Crito in Chremes sta pomagala bolniku vstati in sta ga odvedla v hišo.

»Kako ti je ime?« sem vprašal punčaro.

»Demea, gospodar,« je odvrnila deklica.

»Odpela si puščico v jabelko,« sem dejal.

»Toda neke drugje je zadela še globlje.«

»Kam, gospodar?«

»V moje srce.«

»Gospodar! Salite se! Jaz sem počestnica, vi pa knež.«

»Ne, nisem knež. Potujem s škrlatom in biseri. Ali me obiščeš, Demea, v mojem vozu, onem-le, ki čaka pred hišnimi vrati.«

»Gospodar! Sedaj moram plesati.«

In je plesala še z drugima dvema plesalkama. Štirje dečki so se zvičali kakor Merkurjeve caduceje in se vrteli semintja. Oba možka sta igrala z medvedom kakor na odru kakšnega manjšega mimusa, v katerem nastopajo zgolj tri osebe. Nato sta snela medvedu nagobčnik. Množica je prestrašeno zvalovala. Zatem sta možaka urno splezala na zid in pomogla še medvedu, da se je skobacal nani. Tudi na zidu je medved plesal s palico v šapah; ž njim sta plesala oba glumača.

Na prenočišču se je odprla neka luknja in

Aristomenes mi je vzkliknil:

»Varujte se Tesalije, Charmides!«

»Ali poznate Tesalijo?« sem vprašal vse tri deklice. Skoraj nisem več razločeval, katera izmed njih je bila, ki sem se vanjo zaljubil. Imele so temne lase, zagorele obraze, mlade in krepke živote. Njih vnvanlost je razodevala egipčanski rod.

»Da,« so odvrnile vse tri, dodavši druga za drugo:

»Toda nam siromašnim igralkam...«

»Ne store čarovnice...«

»Ne, čarovnice ne store nič Zalega.«

»Charmides!« je spet vzkliknil bolnik s svojega okna. »Varujte se! Egipčanske glumačice so same čarovnice.«

Deklice so se le smehljale.

»Ali ste zares čarovnice?« sem vprašal.

»Me prirejamo zgolj ljubavne napoje, sicer pa nismo čarovnice, gospodar!«

Smehljale so se mi in smo se pomenili o ljubezni. Medtem so utrile plamenice. Množica se je razkropila v noč. Glumači so se izgubili z medvedom vred in prenočišče je bilo zaprto. Ostal sem sam na trgu. Na porušenem zidu, ki na njem ni več plesal medved, se je pojavila mesečina. Veter je še vedno stokal in podil oblake po nebu. Listje je šelesto padalo; v nočni tišini ga je bilo čuti kakor glasove majhne dece, katerih dušice prhutajo skozi no.

Približal sem se svojemu vozu. Davus in kočijaž sta vstala.

(Dalje sledi.)